

LÁ THƯ MỤC VỤ

Nhập vào phân trại E được 3 năm thì các cai tù “biên chế” tôi vào giúp tổ Văn Hoá trại. Lúc đó có cả anh Nguyễn Thanh Tùng (cựu tu sĩ Dòng Phanxicô, người Phan Rang) và thầy Nguyễn Trọng Tài (đại chủng sinh gốc Vĩnh Long), cả 3 anh em chúng tôi thuộc nhóm tù chính trị và đều có bản án. Trong tổ Văn Hoá đã có một anh tù hình sự (can tội giết người) khoảng bốn mươi mấy năm mươi tuổi, chuyên môn về viết chữ trên tường, anh viết rất nhanh, rất khéo và rất cân đối. Sau khi viết xong một bản hiệu thật đẹp, anh ta luôn luôn viết ký hiệu rất nhỏ trong một góc “Nalot”, thấy tôi không hiểu, anh giải thích đó là viết ngược tên của anh là Tô Lan.

Nhóm tù chính trị thường có mặc cảm về các anh em tù hình sự vì nghĩ rằng họ dễ trở thành ‘ăn-ten’ theo dõi hầu mạch lẻo với cai tù để lập công. Anh Tô Lan đã ngồi tù hơn 5 năm rồi nên lúc nào cũng trầm lặng, buồn buồn và ít nói, 3 anh em chúng tôi ngại tiếp xúc với anh. Sau một năm làm chung với anh, tôi bớt ngại ngại và phục cái tài của anh hơn. Lúc nào anh cũng buồn về cái tội ‘giết người’ mà anh bảo tôi rằng cho dù có ở hết gấp 10 lần bản án, hay suốt đời ở tù, hoặc lòi anh ra mà xử bắn thì cũng không xoá được cái tội ghê tởm của anh. Để có thể quên tội ác đã phạm, anh lao đầu vào mọi công việc được giao và làm rất nhiệt tình nên tôi mến anh hơn.

Kể cả những anh em tù hình sự ở cùng nhà với anh nhiều năm cũng không biết gì về bản thân và về gia đình anh. Không ai biết lý do nào dẫn anh đến án giết người, không ai biết án mạng xảy ra ở đâu và ai là kẻ bị giết... Tất cả đều được chôn giấu rất kỹ trong đầu của anh. Nhất là lý do vì sao anh lại mãi mãi hối hận về hành động của mình ? Mặc dù sống trong hoàn cảnh tù đầy hằng ngày đối diện với muôn vàn nghịch cảnh thế mà tôi chưa bao giờ thấy anh nổi giận. Lúc nào anh cũng buồn nên tìm lãng quên bằng việc hút thuốc liên tục. Một con người điềm tĩnh như thế sao lại có thể nông nổi đến mức độ ra tay giết một mạng người ? Tôi không thể biết !

Mấy ngày trước Tết Nguyên Đán 1983, tổ Văn Hoá bù đầu bù cổ lo cắt dán các khẩu hiệu mừng xuân, lo trang trí hội trường, lo sơn phết lại các pa-nô dọc lối vào công trại, ai cũng mệt và căng thẳng. Anh Tô Lan cũng mệt, nhất là vì anh cao tuổi nhất, nhưng nét mặt anh vẫn trầm tĩnh không biểu lộ điều gì ra bên ngoài, nhưng nếu tinh ý sẽ nhận ra anh càng buồn hơn. Sau ba ngày Tết, một buổi chiều, tôi thấy anh ra ngồi chỗ hòn non bộ trước hội trường trầm tư thả hồn theo khói thuốc, tôi đến gần và ngồi bên cạnh anh. Anh hỏi tôi có nhớ nhà không, tôi trả lời “cũng nhớ nhưng không nhiều lắm vì tôi rời gia đình từ lúc 14 tuổi”. Tôi hỏi về hiện thế của anh, anh không trả lời, nhưng khi tôi hỏi đến các con cái anh thì anh bắt đầu khóc. Tôi thấy mình xúc phạm đến anh một cách thiếu tế nhị nên xin lỗi. Anh nói “ không sao, nhưng đây là nỗi đau khiến tôi hối hận suốt đời ”.

Đó là lần đầu và cũng là lần cuối anh nói về vụ án của anh xảy ra 6 năm về trước, vì ít lâu sau đó, anh bị chuyển đi nơi khác. Vụ án đó thương tâm thật vì chính tay anh làm chết đứa con trai duy nhất của anh. Đứa bé ngồi chơi dưới gầm sau chiếc xe tải của gia đình, anh vô tình de xe ra đi làm và cán chết em bé. Càng thương con bao nhiêu anh càng giận mình bấy nhiêu ! Đó là tóm tắt câu chuyện của một người cha đau khổ suốt đời vì vô tình giết con mình. Thế còn một người cha khác trong Cựu Ước (bài đọc 1) vì vâng lời Chúa mà sẵn sàng sát tế đứa con trai duy nhất của mình thì sao ? Chắc chắn thương tâm, chắc chắn đau khổ lắm chứ ! Anh Tô Lan vô tình còn Abraham thì cố tình. Như thế mới thấy được lòng tin của ông Abraham mạnh mẽ biết chừng nào !

Tâm tình của 2 người cha trần gian như thế, còn tâm tình của Cha trên trời thì sao khi Ngài âm thầm chứng kiến Con mình bị giết trên núi Sọ năm nào ? Tôi đã không thể nào hiểu thấu nỗi đau khổ của anh Tô Lan, tôi càng không hiểu niềm tin nào đã giúp ông Abraham thắng được nỗi đau để vâng lời Chúa, thì làm sao tôi có thể hiểu được tình thương của Cha trên trời dành cho những đứa con tội lỗi khiến Ngài chiến thắng nỗi đau khi phó thác Người Con duy nhất của Ngài cho đám người tội lỗi ấy giết đi ! Hãy bắt chước người bệnh phong trong Phúc Âm mấy tuần trước, là hãy xin rằng : ***“Nếu Chúa muốn, xin Chúa hãy giúp con hiểu được tình yêu thương mà Chúa dành cho chúng con là đám tội lỗi như nhóp ẩy”***

Linh mục Phạm Quang Hồng.